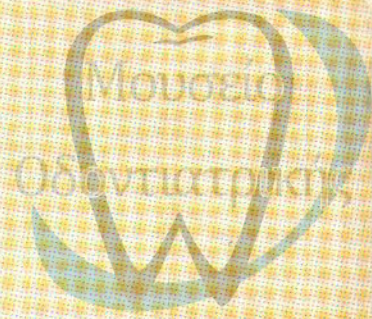

ΜΠΑΡΜΠΗΣ ΒΟΖΑΛΗΣ
σ. Οδοντίατρος

*Πορträίτα πρωτοπόρων Οδοντιάτρων
της Λάρισας*

ΛΑΡΙΣΑ 2006

ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΖΑΣ**Ο ΠΟΙΗΤΗΣ - ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΝΤΙΚΗΣ***Ένας από τους μεγάλους Έλληνες ποιητές*

Αφορμή να θυμηθούμε σήμερα τον αείμνηστο καθηγητή μας της ορθοδοντικής, πήραμε από τα δημοσιεύματα που είχα στο προηγούμενο φύλλο της εφημερίδας που κρατάτε στα χέρια σας. Στους συναδέλφους της Λάρισας εξένησαν λίγο τα άρθρα της τελευταίας σελίδας με τους τίτλους "Τα δόντια της κότας", "γιατί να έχω νεογιλούς οδόντας" και "η ασχήμια δημιουργός ψυχικών ανωμαλιών". Με ρωτούσαν λοιπόν τί είναι αυτά που έβαλα στην εφημερίδα μας. Ε, λοιπόν σήμερα τους αποκαλύπτω το μυστικό, ότι αυτά τα άρθρα είναι σημειώματα και σκέψεις του καθηγητή Στέλιου Σπεράντζα τα οποία τα μάζεψε και τα εξέδωσε σ' ένα βιβλιαράκι με τον τίτλο "Οδοντιατρικά Ανάλεκτα" το οποίο περιέχει κι άλλα, ακόμα και στίχους δικούς του. Αλλά ας τα πάρουμε τα πράγματα με τη σειρά τώρα πια. Ο καθηγητής Στέλιος Σπεράντζας είναι από τους πρώτους καθηγητές του τότε Οδοντιατρικού Σχολείου του Πανεπιστημίου Αθηνών. Είναι ο δημιουργός της οδοντιατρικής επιστήμης στην Ελλάδα. Έμεινε ιστορική η τετράδα των καθηγητών πρωτοπόρων, ήτοι Κεφάλας στην εξακτική Παπαντωνόπουλος στην θεραπευτική και Παπαντωνίου στην προσθετική και φυσικά, Στέλιος Σπεράντζας. Εγώ τον βρήκα παππού, δίδασκε για τελευταία χρονιά στο Πανεπιστήμιο το 1950 και μάλιστα δεν έδωσα στον ίδιο εξετάσεις γιατί διέκοψα λόγω αναγκαστικής μου στράτευσης και τις εξετάσεις μου τις έδωσα στον επιμελητή κ. Τάχο.

Γνωστό λοιπόν σ' όλους τους φοιτητές η ενασχόληση του με την ποίηση και ο χαριτωμένος γλαφυρός τρόπος που έκανε τις παραδόσεις των μαθημάτων του σκέτη απόλαυση, θα προσπαθήσω σ' αυτότο μικρό αφιέρωμα σ' έναν προγκμοικά μεγάλο καθηγητή να θυμηθούμε μαζί ορισμένα από τα πιο χαρακτηριστικά σημεία των παραδόσεων του έχοντας σχέση περισσότερο με ιστορικά στοιχεία και όχι για το καθ' αυτό επιστημονικό μέρος της ορθοδοντικής που αφορά τους ειδικούς συναδέλφους που ασχολούνται μόνο με την ορθοδοντική. Συνήθιζε πάντα να αναφέρει αρχαίους συγγραφείς που γνώριζε άριστα και Έλληνες και Λατίνους όπως το Οβίδιο που λέει στις μεταμορφώσεις του: "Ενώ τα λοιπά πλάσματα της γης στρέφουν το βλέμμα τους προς τα κάτω προς την γη, ο άνθρωπος έχει το προνόμιο να σηκώνει ελεύθερα το κεφάλι του και με μάτια γεμάτα θαυμασμό να βλέπει τ' αστέρια του ουρανού".

Βάση λοιπόν με την θεωρία της εξέλιξης ο άνθρωπος όταν κατόρθωσε μετά από, ποιος ξέρει, πόσες προσπάθειες να σταθεί στα δύο του πόδια όρθιος, συνέβησαν δύο πράγματα. Πρώτα έγινε η ελευθέρωση του θώρακα και έχουμε την εξέλιξη της και την ανάπτυξη των μετέπειτα λειτουργιών του λόγου. Δεύτερο δόθηκε ελευθερία στα χέρια και έγινε μια διάσπαση της συνεργασίας των εγκεφαλικών κέντρων κινητικότητας που βρίσκονται στους μετωπιαίους λοβούς και είχαν σχέση με τον συντονισμό της κίνησης

με τα τέσσερα άκρα όπως τα ζώα.

Με την διάσπαση αυτή τα μεν δια τα οπίσθια άκρα εγκεφαλικά κέντρα διατήρησαν την παλιά λειτουργία της στάσης και της βάδισης, τα δε για τα πρόσθια, τα χέρια δηλαδή υπέστησαν σιγά-σιγά δεν ξέρουμε καν πόσους αιώνες, μια διαφοροποίηση για να προαχθούν και να έχουμε τα χέρια που κάνουν πια νέες οργανωμένες και σκόπιμες πράξεις.

Όλα αυτά μας τα έλεγε για να δείξει ότι με την ορθίαν στάση έγινε η πλήρης μεταβολή του σχήματος της κεφαλής του ανθρώπου.

Όμως το πρόσωπο και το κεφάλι είχαν αντίστροφο εξέλιξη. Γιατί όταν ελευθερώθηκαν τα χέρια ανέλαβαν αυτά να κάνουν δουλειές που τις έκανε πριν με τα ισχυρά γναθικά όργανα το κεφάλι. Έτσι οι γνάθοι και τα δόντια έχασαν την δουλειά που κάναν πρώτα και τρόπον τινά περιέπεσαν σε υποπλασία για να αρχίσει να αναπτύσσεται ο εγκέφαλος του ανθρώπου.

Και συνέχιζε με τον ίδιο όμορφο τρόπο το πανεπιστημιακό μάθημα. Όμως εγώ θέλω να τονίσω σε τούτο δω το σημείωμα για τον άνθρωπο και τον ποιητή Στέλιο Σπεράντζα όπως τον γνώρισα εκείνα τα χρόνια. Φυσικά όλοι οι φοιτητές γνώριζαν την αγάπη του και την ενασχόληση του με την ποίηση. Εκείνη την εποχή το θεατρικό τμήμα της ΧΑΝ Αθηνών ανέβαζε ένα μονόπρακτο θεατρικό του έργου με τίτλο "Τα Χριστούγεννα του Γιαννάκη" στο οποίο λάμβανα μέρος και γω, μάλιστα την σκηνοθεσία την έκανε ο μετέπειτα γνωστός και σήμερα διάσημος θεατρικός συγγραφέας Ιάκωβος Καμπανέλης. Ένα βράδυ στις τελευταίες μας πρόβες πριν την παράσταση ήρθε να μας δει και ο Στέλιος Σπεράντζας. Έτσι ο σκηνοθέτης βρήκε την ευκαιρία να του πει ότι έχουμε μαζί μας και έναν φοιτητή της οδοντοιατρικής. Έτσι λοιπόν έγινε η γνωριμία μας και όταν του είπα ότι γράφω και γω στίχους με κάλεσε στο σπίτι του να του πάω να διαβάσει μερικά μου ποιήματα. Πήγα λοιπόν και γω στο σχετικό ραντεβού με το τρακ του νέου που πρώτη φορά αντίκριζα αρχοντικό καθηγητού Πανεπιστημίου. Επιπλωμένο με θαυμάσιο γούστο και... βιβλία, πάρα πολλά βιβλία και βιβλιοθήκες σ' όλους τους χώρους και φυσικά πίνακες ζωγραφικής διαφόρων φίλων του ζωγράφων. Μ' έβλεπε να κοιτάζω εκστατικός τα βιβλία του και μου λέει "Βλέπω ότι αγαπάς το βιβλίο. Είναι η καλύτερη αγάπη που μπορεί να έχει ο άνθρωπος... Φρόντισε να αγοράζεις σιγά-σιγά και να τα διαβάζεις με προσοχή και ξεκίνα την... Βιβλιοθήκη σου με ένα απλό ράφι, θάρθει η μέρα που θα με φτάσεις... αλλά βιβλιοθήκη να ξέρεις σε κάθε στιγμή που θα βρεις το βιβλίο που θα σ' ενδιαφέρει...".

Αφού διάβασε τα ποιήματα μου, μου είπε: "Έχεις φλέβα ποιητική αλλά πρέπει πρώτα να διαβάσεις πάρα πολύ ποίηση και φυσικά τους κλασικούς ποιητές που πρώτο και καλύτερο έβαζε τον Διονύσιο Σολωμό..."

"Δεν μπορείς να φανταστείς τι πλούτο κρύβει η ποίηση του".

Εγώ ο φουκαράς μόνο μερικούς στίχους, στροφές, δηλαδή ήξερα από τον Εθνικό μας Ύμνο.

Αλλά, συνέχισε, δεν είναι εύκολο να βρεις τόσες πολλές ποιητικές συλλογές που υπάρχουν γι 'αυτό πρώτα θα πας στον φίλο μου ανθολόγο Ηρακλή Αποστολίδη, του πατέρα του γνωστού μου και φίλου μου σήμερα

Ρένου και θα πάρεις την Ανθολογία σου.

Κουβεντιάσαμε ακόμη λίγο, ήταν αρκετά ηλικιωμένος και κουραζόταν γρήγορα και οι τελευταίες του συμβουλές ήταν "ΔΙΑΒΑΖΕ, ΔΙΑΒΑΖΕ, ΔΙΑΒΑΖΕ" μην χάνεις άσκοπα τις ώρες σου. Μόνο όταν γεμίσεις από γνώσεις θα ολοκληρωθείς σαν άνθρωπος και σαν επιστήμονας".

Πέρασαν τόσα χρόνια από τότε ακόμη και σήμερα βουίζαν στ' αυτιά μου η προτροπή του. Διάβαζε, διάβαζε, διάβαζε...

Δεν τον ξαναείδα από αυτή την πρώτη και μοναδική μας συνάντηση γιατί διέκοψα τις σπουδές μου, αναγκαστικά γιατί με πήραν στρατιώτη. Όταν μετά τρία χρόνια επέστρεψα να συνεχίσω τις σπουδές μου ήταν αρκετά γέρος επίτιμος πια καθηγητής και δεν μπορούσε να κυκλοφορήσει. Ύστερα από μερικά χρόνια δεν θυμάμαι ακριβώς πόσα πέθανε...

Την γαλήνια επιβλητική του μορφή θα την θυμάμαι πάντα. Ήταν ο ποιητής Πανεπιστημιακός καθηγητής που αγαπούσε με πάθος την τέχνη, την επιστήμη και τον άνθρωπο.

Φυσικά πήγα στον Ηρακλή Αποστολίδη και πήρα την ανθολογία του, όπου πραγματικά βρήκα έναν οδηγό που με συντροφεύει σ' όλη μου την ζωή. Γνώρισα και τον Ρένο, τον γιο του Ηρακλή Αποστολίδη που τώρα η ποιητική του ανθολογία συνέχεια του πατρός έχει γίνει τρίτομη και περιέλαβε περισσότερους ποιητές που αξίζουν ν' ανθολογηθούν.

Θα κλείσω αυτό το σημείωμα για τον αείμνηστο καθηγητή μας με την ευχή ο οδοντιατρικός σύλλογος Λάρισας να οργανώσει μια βραδιά προς τιμή του Στέλιου Σπεράντζα, με ομιλητή από την Αθήνα όπου θα έχουμε την ευκαιρία να γνωρίσουμε περισσότερα από την ζωή του και την προσφορά του. Τελειώνω μ' ένα ποίημα του που μ' αρέσει περισσότερο.

ΣΤΟ ΔΡΟΜΑΚΙ

*Στο δρομάκι μια ξανθή
δυο φορές την είδα
ένα πρόσωπο π' ανθεί
και μαλλιά αλυσίδα.
Στο δρομάκι το καλό
που περνά διαβάτης
μου 'χει πάρει το μυαλό
με την ομορφιά της.
Όμως τι κι αν τραγουδώ
Κοπελιά, Στοχάσου*

*πριν προφτάσω να σε ιδώ,
στα παράθυρα σου,
κάποιο χέρι που λευκά
το ζηλεύουν κρίνα,
κατεβάζει βιαστικά
τη μικρή κουρτίνα...
Στο δρομάκι το καλό,
που δεν το ξαναείδα
μου 'χει πάρει το μυαλό
μια ξανθή νεράιδα...*